

Téereb Danyeel — Téeméeri ak juróom-ñett fuk ak ñaar bi``

Běj-guur yu Pàppa bi: Feeñal njariñ ak mébét yi nekk ginnaaw “Pàppa Hitler”

Jeff Pippenger

2024-04-03

Ci téere bii tudd, *Pope bu Hitler*, bindkat bi, John Cornwell, tàmbalee nettali bi ci sañ-sañu ëllëg bu pope bi doon jiite ba Hitler di nguuru ci Almaañ, ak maamam ak Pope Pius IX, ñi ñu dàqee génne leen ci dëkkub Room. Ba Pius IX dawée génne ci dëkkub Room, sol yéreb jigéen ju sell, nit ki rekk mu yóbbu woon ak moom moo doon maamu pope bu ëllëg bi. Cornwell wax na ci jukkoo ju beesooju nit ñaar ñooñu, te gannaaw loolu mu wone ni baayu pope bu ëllëg bi itam bokkoon na ci njàngu-kàttanu boppu-kàttanug Kàttolik gi. Ci noonu mu màggal mboolem mbirum askan wi, politig wi ak diine wi ci jaar-jaaru bind bi, dale ci jamonoy Pius IX ba egg ci Xareb Àddina bi Ñaareel. Gis-gis bu yaatu bii ci taarix bi am na njariñ bu réy lool.

“Am naatam bu bees ci gàttaliin ga paap bi mooy li ñu jëf, ba ci at yu fukk ak benn ci jamonoy asamaan, bi Paap Giregwaar VII yéglee matug Kàngi Room. Ci diggante xalaat yi mu joxe, amoon na benn buy wax ne kàng gi mosul a juum, te du mas a juum muk, ni Mbind mi ko waxe. Waaye layi Mbind yi war a wone ne wax jooju dëgg la, àndulwoon ak wax ji. Pontif bu réy, bu fees ak réy-réylu boobu, nag, dafa itam àggee ne am na sañ-sañu wàññi buur yi di emperer, te mu wax ne kenn manul a delloo walla soppi àtte yi mu wax; waaye moom rekk la nekk boroom sañ-sañu delloo dogali ñépp ñi ci des.”

“Benn misaal bu leer la woon naxaru nguurug doxandéem bii di saxal ne, ci li mu defoon ci buurub Almaañ bi, Henry IV. Ndaxte mu ñakk jébbalu ci sañ-sañu baab bi, buur boobu ñu yégle ko ne dañu ko dàq ci mbooloom gëmkat yi te yór ko ci buur. Ndax tiit ba ko jàpp ci ndax bàyyiku ak i teeñu ay sangam yu boppam, yi ndigalug baab bi dooleeloon ngir ñu fekke ko ci béreb, Henry gis ne dafa war a def juboo ak Room. Mook jabaram ak benn jaamam bu takku, mu dajale Alp yi ci diggu noflaay, ngir mu toroxlu boppam fa kanam baab bi. Bi mu agsee ca kër gu am tata ga, fa Gregory seetaanoon boppam, ñu yóbbu ko, wuuteekul ak ay wottukatam, ca pénc bu biti ba, te foofa, ci sedd bu metti bu noflaay, ak bopp bu muuladi ak tànku yu déradi, te sol yére yu bon, mu xaar ndigalu baab bi ngir man a dugg ci kanamam. Ba noppi, du ba mu desee ñetti fan di koor te di wàkku bàkkaar, la pontif bi suufel boppam ba jox ko njéggal. Te sax booba, nekkul ludul ci kaw sart ne buur bi war na xaar ndigalu baab bi bala muy dellusi ci alamaani nguuram mbaa di jëfandikoo kàttanu buur. Te Gregory, fees ak mbégteem ci ndam li mu am, réer na ne liggéeyam la woon a wacce réy-réyu buur yi.” The Great Controversy, 57.

Gregory VII nekkoonoon na “jàngalekatu doxalin gu dul juum,” waaye wax ju doy waar woowu nekkul woon njàngalegu dogma gu ñu jëfandikoo ci yoon, ba kera Pius IX, moom mi def ko muy njàngale gu ñu samp ci Kàddug Vatikan bu njëkk. Njàngale googu ñu jállal ko 18 Sulet 1870, téeméer ak juróom-fukk ak juróom-ñent at, ca bés bi cig benn, bala ñetteel bu njëkk bi ci ñaari téeméer ak ñeent-fukk ak ñeent junni ñi.

Lu am solo ci jaar-jaar ba mooy ci nettali bi mooy ne bi Pius IX tëral jëfandikook ndaje bu njëkk bu Vatican, te jëfandikoo njàngaleem ci lu jiituul ci bàkkaar, li ko taxoon mooy mbañam bu tar ci li ñuy wax “modernism.” Du woon lu affeek xalaat ne benn paap mēnuul def njuumte bu muy firi njàngale yu njëkk yi ci Kàddug Yàlla; dafa doon aar ngir bëgg-boppu paap yi taxaw ci kanam dooley njariñ ji Révolution française jur. Loolu lañu jublu woon ci li mujj diñu xam ni mooy Communism.

Révolution bu Farās indi jëfandikoo bu mag ci taxawalug nguur yi ci réewi Ēroop, te amoon na fa bañ gu metti jëm ci buur-gi mooy papaas bi. Bëgg-boppu Réew mi ci Itaali moo doon mbëkket gu taxoon ba ñu dàq Pius IX ak nit ku ko gën a jege ci benn yoon, ba génn leen Room. “Mòddërnism” bi, bi ay filosofi yu bari yi Révolution bu Farās jur di wone, moo doon noonu bu réy Pius IX, te njàngalemam ci bañ a ñàkk yoon dafa ñu ko sàkkuwoon ngir taxawloo bépp waxin wu paap bi def ci kaw xel yi modernist yi, yi Révolution bu Farās jur.

Dañeel saar fukk ak benn, bennaar fukki ñent, moo wone ne ci atum 1798, buur bu bëj-gànnar bi (Farās gu weddi Yàlla), moo joxe buur bu bëj-saalum bi (papasi bi) gaaw bu rey.

Njàngale jotebulul Pius IX ci lu jëm ci bañ a juumte jokkoon na ak xare bi aaya ñeent-fukk ci Daniel fukki-benn di tegtal; te dale ci mujjum atum 1869 ba ci at mi topp, Pius IX dajale na Kàñseel bi njëkk bu Vatikaan, bi ñuy wax Vatican I, ngir dëgëral ne papa bi mooy boppu Katolisim, te ne Katolisim mooy boppu mboolem yàllaay yi, ni ko dogalu Justinien yégle woon ci atum 533.

Kónsiy Vatikaan bu Ñaareel bi, bi ñuy wax itam Vatican II, am na diggante atum 1962 ak 1965. Moom dafa doon benn xew-xew bu mag lool ci jaar-jaari mbootaayu Katolik bi, te itam benn ci kónsiy yu ekumeenik yi gën a am solo ci jamono yu bees yi. Kónsiy boobu dafa tambalee ci njiitu Pàppa Yowaana XXIII, te mu kontine ci nguurug Pàppa Pool VI gannaaw dee gu Yowaana XXIII ci atum 1963. Am na solo lool nu xam bu baax wuute gu wér gi nekk diggante ñaari kónsiy yii.

Njëkkërin kurél gi dañu ko waroon a sas li ñuy wax “primauté”, bu paap bi, maanaam ne paap bi mooy buur bu kawe, jàngalekat bi ak sàmmkat bu Kàññ gi, te yéppam dafa yebal ci wottu ak tekki njàngum ngëm yi. Sañ-sañam dafay aju ci sàkku dogma yi, génne ndigali njàngum yoon, ak wax ay kàddu yu am sañ-sañ ci mbirum ngëm ak ànd ak jikko yi, li ñuy xam ni mooy “infaillibilité papale”. Loolu itam dafay boole sañ-sañam bu àtte ci Kàññ gu wër addina si, boole ci kàttanam ngir tànn evek yi, yoonal sakramaa yi, ak saytu doxalin ak nguuru Kàññ gi.

Ñaareelu ñaareel bi dañoo war a jëmale mbooloom gëmkat yi ba mu nekk ab benn-bokk gu ekumeniik. Ñaari kureel yooyu doon nañ ay xalaat yu juy farlu ci lu jëm ci lu muy wax. Kureel bu njëkk bi, bu wér te sax, kureel bu ñaareel bi, bu yomb ci xeet yu bees yi, weddi na ko. Ñaari kurél yooyu wuute nañ lool ni guddi ak bëccëg, te yégle gi ñu boole ci ñetti kumpay Fatima, mooy xamle xare bu nekk ci biir te ñaari kureel yooyu di ko tegtal bu baax.

Waxi yàggal bi dafay jëfandikoo benn xeet bu yëngu ngir ñu taxaw ci njiitu gi Pius IX di teewal, te mel ne ñoom lañuy tektal ci li ñuy wax “pàppa bu weex bi,” walla “pàppa bu baax bi,” walla “episgop bu baax bi”; te beneen xeet bi, bi bokk ak Vatican II, ñoom lañuy tektal ci “pàppa bu ñuul

bi,” walla “pàppa bu bon bi,” walla “episgop bu bon bi.” Werante gi ci diggante ñaari xalaat yu politig yii, dañuy ko tektal bu fekkee nga seeti kër-u-màggal gi ci kéemaanu Fatima, ci Fatima, Portugal. Su ngee duggsee, yoon wi ñuy jaar dafa nekk ci diggante nataalu pàppa bu ñuul bi ci benn wet, ak pàppa bu weex bi ci baneen wet.

Kon mu taxaw ci màndargay góor gi, mi leen di mujje doon ki téere bi tudde baab-u-pàppa bu Hitler, ne ay cosaanam dañoo lëkkaloo ci xare bi nekk diggante modernism (buurub bëj-saalum), ak njitëm gu njëkk gu pàppa bi (buurub bëj-gànnar).

War na xamle ne, bindkat bu téere bi nu ngay seet mooyoon Katolik bu taxaw te am yaram, te li mu wax ne moo tax mu bind téere bi, mooy ngir leerel mbir mi ñuy wax ne paap bi nguur-oon jamono Xareb Àddina 2 baaxal na Hitler, waaye Nazi yi, walla ne am na benn wàll ci tasareb gi ñu def Yawut yi ak ñeneen ñi. Bi Cornwell di wax ci maam-u Pius XII, moom mi doon ndeyjoor-ndeyjoor bi doon loxo ndeyjoor buy doxal konseey Vatican 1, taarixu xareb bi diggante buur yu bëj-gànnar ak yu bëj-saalum dañuy feeñ ci taarix boobu sax. Bi réew mi ñuy wax “Republicanism” agsi Italya, diirub lu mat genn at, waa Italya génne nañu Pius IX dëkku Room, te booba ba tey, sax bi mu dellusee, li paap gi mas a moom rekk mooy téeméeri ak fukk ak juróom benn ektaar yi ñuy wax Vatican City.

Yoonu rekk la mu mën a dellu sax ca Vatican bi, mooy ak ndimbalubu xarekat yu Farās, ak ab njéggal ci Rothschild yi, banqeer yu Yawut yu siiw ci ñaawteef. Ngir xam bu xóot te leer li tax papaa yi bokkoon ci holocaust bi ca Jamono Xareb Àddina ñaareel ba, soxla na ñu am benn xam-xam bu njëkk ci taxawug Erop ci kanam Yawut yi, li dale ca réyb Kristu ba. Téere bi di wax ne antisemitism ak racism ñooy ñaari taxaw yu wuute, dafa wax ne bañug Hitler ci Yawut yi racism la, ndaxte Hitler dafa gis Yawut yi ni ñu nekk benn xeetu nit ñu gën a suufe, waaye antisemitism mooy bañug Yawut yi ndax ñoom a rey Yàlla. Su fekkee ne ñoom benn lañu, walla am na ci dëgg benn wuute diggante ñoom ñaar, li wér mooy ne xalisub Yawut yi ak seen ay metit yu war a am xam-xam ci moom, am na solo.

Ci misaal, teyci Amerig bu jii, buñ jëfandikoo baat bi “ghetto,” ñu bari dañuy xalaat ne mooy tekkiinu bérab bu ñàkk doole, bu yàqu te nekk ci wetug dëkk bi. Waaye baat bi “ghetto,” ci njàlbéenam, dafay wax ci benn xaaj bu dëkk ba, rawatina ci Venees, Itali, fa ñu daan gaññ Yawut ya ñu dëkk foofa jamonoy Diggante Ages yi. Ghetto bu njëkk bi ñu taxawal ko ca Venees ci atum 1516, ba Réewum Venees daan téye Yawut ya ci benn bérab buñ leen jagleeloon ci dëkk ba, bi ñu doon wax “geto nuovo” (foundri bu bees bi), te mu mujjeñ a xamleeku ci turu ghetto.

Ci diggante yu yàgg yi ca Tugal ak ci dëkk yi ci Eroop, dañu tere Yawut yi fu ñuy man a dëkk, te itam dañu leen tere yeneen liggéey yi ñu manoon a def. Tere yooyu sukkandikoo woon nañu ci màggug xam-xamu bañ Yawut yu yàgg ya, mooy gëm ne Yawut yi rey nañu Yàlla, te ne seeni jafe-jafe yépp yi topp ca gannaaw dafa fekkee ne seen bopp lañu ko indi ci seen jëf yi.

Ci jamono yu gàtt gi, dafa nekkoon cosaan bu sax ne kiristen yi mēnuñuñu leb xalis walla nangu njuróom ci ab lebu xalis. Yawut yi ñooyoon ñi ñu bàyyi ci tere boobu, te leb xalis nekk benn ci liggéey yi ñu leen mayoon ñu def. Banquieru Yawut yi, mel ni njabootu Rothschild, ñoo doon weccatkat yu xalis ndax terey yoon yi jëm ci liggéey yi ñu leen mayoon ñu def. Ba Pius IX

soxlaatee xaaalis ngir dellusi Vatikaan, meram ci nekkatul buur bu dëkk Room bi gëna tar ndax soxlaam a jot ci Yawut yi ngir xaaalis.

Balaa ca lañ ko dàqee Roma, Pius IX dafa mel ni mu bokk woon ci benn ci ñaari mbooloo yi jëm ci Yawut yi ak mbirum diggante kër góor gi ak Yawut yi. Ñaari mbooloo yooyu mooy: ñi gëm ne Yawut yi, lu xew lu xew ci ñoom, dañuy jot rekk li ñu yelloo; ak beneen bi miinoon di won tuuti yërmande ci Yawut yi. Ba Pius IX dellusee Watikaan, gannaaw ba lañ ko dàqee, yërmande ji mu daan yenn saa yu mu won balaa ngir gaawantoom, kenn gisatu ko mukk. Balaa gaawantoom, dafa tēj ghetto bi nekkoon ca dëkku Roma; waaye gannaaw delluseem, dafa delloo ghetto bi, te tàmbali di teg ndombo ju jëm ci Yawut yi ngir mboolooat ay yàqu-yàqu xaaalisam.

Nit ndijoor Papa Pius IX mooyoon Marcantonio Pacelli, baay baayu papa Hitler. Moom doonoon ab abokat bu bokk ci benn xeetu abokat yu ëpp solo, yi doon taxawu ngir papaa. Doomam itam dugg ci noonu ci benn kër giiru abokat yu kawe yooyu, noonu itam sëtam, mi war a nekk ci mujj papa Hitler. Gannaaw bi téere bi weesoo ci jaar-jaaru maam Eugenio Pacelli, baayam, ak ndawteem ak njàngam, mu jëm ci taxawaay ba Pacelli jël, ba mu tàmbalee liggéeyam ngir papaa. Naka abokat bu jóge ci giiru abokat yu kawe yu papaa, tànn nañu ko ngir mu jiite benn waaxu liggéey bu jagleel kontraa, yi ñuy wax concords. Ci atum 1901 ñoo ko dugal ci biro Biro Sekretaria Etaa bu Papaa.

Pacelli nekk na ndaw yi yépp. Ci misaal yoonu yonent yi, Pacelli nekk na poñ bu yoon ci jokkool gu gën a am solo, gu matal njaaloo gi buur yi ci suuf seetee ak paapaas bi. Ci atum 1903, Pius X dañu ko fal, mu nekk paap. Ca saa sa, mu tàmbalee xare ak “venin bu xel mujj” bi jur “relativisme ak scepticisme.” Góor gi yoroon liggéeyu Pius X ngir far “modernisme” mooy Umberto Benigni, mi liggéeyoon ci benn buro ak Pacelli. Benn yoon Benigni waxoon ci mbooloom jaar-jaari bindkat yu mággi ci àddina ne, ñoom dañoo doon nit ñi gëm ne, “jaar-jaari du dara ludul jéego ju sax te metti ngir mbiib.” Ci xeetu nit noonu, mu ne, “am na benn pexe rekk: inkisision!” Ci gis-gisu Benigni, jaar-jaarkat bu wone genn yërmande walla ànd ak xalaat yi jóge ci Révolution française, war nañu koo rey.

Ci mbir mu am, Benigni dafa doon saytukatu yépp ya paapasi bi; waaye ci suuf, moom itam dafa doon doxal ab réew miir bu kumpa, buñu sos ngir xam kan ñuy Katolig yi am yeneen yëngu-yëng gu mujj ci “modernism,” mi tàmbalee ak buur bu bëj-saalum bi. Ci mujj, ci atum 1910, liggéeyam jur na ab ndigal bu teg ay warugar ci kaw ndaw-ndaw yi paapasi bi, ba ñu wara giñ ab ngiñ yuñu wax Ngiiñu Anti-Modernist. Ba léegi mu ngi ci dox. Su fekkee ne dangay liggéeyal Vatican, dangay wara giñ bañ gu tar ci xel yu modernist, yi nu man a wax tey ne ay xel yu komuniste lañu.

Ci ndimbalu téereb Cronwell, ci xët wu njëkk ga, mi ngi ne: “Ci ñetti at yu jëkk yi ci téeméeri at bi, ni ab ndaw aboka bu xel mu leeru bu Vatikaan, Pacelli dafa bokk ci tabax ideoloji bu yéeme te jox Papa kàttan gu masul a am fenn; bi ci at yi 1920, mu jëfandikoo pexe ak sonnal ngir teg kàttan ci Almaañ. Ci 1933, Hitler nekk na ko moroomu waxtaan wu gëna mat, te ñu samp benn konkorda bu jox Kërceenug Katolik njariñ yu jëm ci diine ak njàngale, ngir wuutu ak bàyyi Katolik yi ñu dëkkuwaat ci jëfandikoo mbirum askan ak mbirum politig. Bulexir bii ‘ci coobare’ buy wacc bañu ci politig Katolik, te Roma moo ko teg, dafay yombal yéegug Nasis.”

Ci njê julóor gu 14, 1933, ci ndaje kabinet bi, Adolph Hitler waxe na xalaatam ne waxt woowu ne, ndigal gu booloo gi Pacelli def ak Nasi yi may na Allemagne “bérab bu wóor ... ci xeex bi di yokkiku ci nit ñi doon Yawut yu àddina si.”

Téereb Cornwell bi nekkul lu katolik yi daldi nangu bu baax, ndaxte dañu bañ a jàpp dégg-dégg yi di won ne Pacelli mooy ki gën a tax ba Hitler man a yéeg ci kàttan, ndax Germany réew la bu katolik yi ëpp. Pacelli dafa dugaloon benn déggoo gu tere woon kërug bindukaay katolik, agence yi di yégal xibaar yu katolik ak jàngu katolik yi wax dara ci yamaleg Hitler, li dale ci atum 1933 ba ci kanam. Téere bi di topp xam-xamu melokaanu Pacelli gu bir te wóor ci yahuudeeñaan, te gannaaw loolu mu nekk baab bi ci jamonoy xareb àdduna bi ñaareel. Ñetti mbir walla lu ëpp mën nañu ko samp ci cosaan yu taaru te wóor lool ci téere bi.

Njèkk bi mooy xareb buur bu bëj-gànnaw ak buur bu bëj-saalum, ni ko Daniel sapit 11 tegtalee. Ci xare boobu, noon yi mooy Katolisismu ju jëmeeek ateyis, baab bi Room ak Kominis. Naka beneen poñc bi di ne, baab bi Room jëfandikoo Nazismu muy ay doomu-xareyub proxy ngir xeex ateyis bi ca Jamono Xare Aduna Ñaareel ga, ni noonu itam mu jëfandikoo Protestantis mu dogaloon ci 1989 muy ay doomu-xareyub proxy ngir xeex ateyis bu URSS. Téere bi itam di wone melokaanu waxi yonent yi ci biir ak ci biti, yi ñu tegtalee ci yégle yu Seytaane yi génne ci kéemaan gi ci Fatima.

Xare bu digganteg Rafia, ni ñu teewal ci saar yi fukk ak benn ak fukk ak ñaar ci Danyeel fukk ak benn, mooy teewal xare bu digganteg àpp bi miy dox léegi ci Ukrain. Xare bu yàgg ba woon xare bu tàng la woon; ñaareelu bi mooy ñaareelu xareb proxy, te mboolooy xarey proxy yi ci nekk jëfandikoo ci jëf ju rey nit. Rafia di won ne xare bu digganteg àpp bi nekk na diggante buurub bëj-gànnaw ak buurub bëj-saalum, waaye waxi yonent bi jàngale ne ba kera gu gàtt gi ñuy ñëw ci yoonu Dibéer, jigéen ju ñaaw ju Tir dees na ko fàtte, Jesabel nekk na ci Samari, te Erodiyas ropp na xew-xewu juddug Erodd. Ñetti seede yooyu ci doxaliin buurub bëj-gànnaw ci nettali jammono jii, mooy ne moom moo nekk ginnaaw yaram, di yëngu buum yi. Xare yu tàng yi, xarey proxy yi, ak xare yu sedd yi ñiy am bi muy nekk ku ñu fàtte, mboolooy xareem yu proxy yi ñooy leen di matal.

Risi mooy buur bëj-saalum, te léegi mu ngi boka ci xare bu nekk ci diggu digg, bi ñu fayë ak xalis buy jóge ci gëstu àddina bi nekk ci réewi sowwu Tugal, rawatina Demokaraat yu jëm ci kanam ak Republikeen yu RINO (Republikeen ci tur rekk) ci Etats-Unis. Bi Etats-Unis feeñee ci ayet ñaar-fukk ci Daniel benn-fukk ak benn ni mbooloom xare buy taxawal buur bëj-gànnaw, ñaari melokaanam ci waxu yonent yi mooy kàttanu xare ak doole xalis. Etats-Unis mi ngi def ci Ukrain benn liggéey bu mel ni bi mu ko defee ci 1989, di dimbali Pápp bi ci suufu Risi, te mbooloom xare mi nekk ci suuf, miy aaroo Ukrain, fees na lool ak ñiy topp Nazi ba tax ba sax xibaar yu ñuy jàpp ne ñooy yoonu mboolom nit mënnañu koo weddi. Rooma léegi mi ngi jëfandikoo yeneen mboolooyi xare yu taxawal ni yi mu jëfandikoo woon ci xare bu tàng bi doon Àddinaar xare bi ñaareel, ak ci 1989, ngir xeex ak Risi. Jàngal téere bi: Hitler’s Pope, the Secret History of Pius XII.

Dina nu war ci jëfandikoo bii, dinanu yokk sunu xam-xam ci bind bii ci beneen xët.

“Ni mel ni, bi Yàlla bëggee ubbi ci Yowaana mi bëggu bi jaar-jaari mbooloom gëmkat yi ngir jamonoy ëllëg yi, Mu ko may lu ko wóoral ci yëngu bi ak sàmm bi Musalkat bi am ci askanam, jaarale ko ci feeñal ko ‘Kenn ku mel ni Doomu nit ki,’ di dox ci diggantey kandale yi, yi doon misaal juróom-ñaari mbooloo yi. Bi Yowaana gise woon ñàkk yu mag yu mujj yi mbooloom gëmkat yi di am ak kàttanu suuf si, ñu mayoon na ko it mu gis ndam lu mujj ak musalug ñi takku ci ngëm. Mu gis mbooloo mi ñëw ci xare bu bon buy rey ak rab wi ak nataalam, te ñuy farata jaamu rab woowu ci tànkug dee. Waaye bi mu jëkke jàll biti pëndub saxaaru xare ba ak riir ba, mu gis kurél ga nekk ci tundu Siyon ak Xar mi, te bu weesu mandarga rab wi, ñoo am ‘tur u Baay bi bindees ci seen jë.’ Teaat mu dellu gis ‘ñi daan rab wi, ak nataalam, ak mandargaam, ak limub turam, taxaw ci géēju weer wu mel ni gilasi, yor xalam yi Yàlla moom’ te di woy woyu Musaa ak Xar mi.”

“Jàngale yii ñoo ngi ñëw ngir sunu njariñ. War na nu taxaale sunu ngëm ci Yàlla, ndaxte waxtu mu di jéem xol yi ngi nekk ci sunu kanam. Kirist, ci Tundu Oliw ya, waxaat na àtte yu ragal yi waroon jiitu ñëwam ñaareel bi: ‘Dingeen dégg ay xare ak ay xibaaru xare.’ ‘Xeet dina jógi ci kaw xeet, nguur ci kaw nguur; te dina am xiif, ak mbas, ak yëngu-yëngu suuf ci bérab yu bare. Loolu lépp mooy njàlbéenu metit yi.’ Naka la yonent yii jotee ci mat gu benn wàll ci alag Yerusaleem, noonu itam ñoo gën a jëm ci bés yu mujj yi.”

“Nu taxaw fi bunt bu mag te yépp tey am solo bu réy. Kàddug yóonent yi dañuy mat léegi gaaw. Boroom bi nekk na ca bunt ba. Léegi dina ubbiku ci sunu kanam jamono ju fees ak njàqare bu tar ngir bépp ku dund. Werante yi weesu woon dinañu dellu; werante yu bees dinañu jógi. Li war a xew ci sunu àddina bii, ba tey nit ñi sax xamuwuñu ko ci séen xel. Seytaane dafay liggéey jaarale ko ci nit ñi. Ñi di jéem a soppi Sàrti Réew mi ngir jot yoon wu di farata taxawaayub Dibéer, xamuñu bu baax li ci topp. Jafe-jafe ju mag jagleel na nu léegi.”

“Waaye jamuy Yàlla yi waruñu a wéeru ci seen bopp ci jafe-jafe bu mag bii. Ci peeñ yi ñu jox Isaaya, ci Eskiyeel, ak ci Yowaana, gis nanu ni asamaan lëkkoo bu baax ak mbir yi di am ci suuf, ak ni Yàlla di sàmm bu baax ñi ko takku ci kóllëre. Àddina amul ku nekkul boroom. Njàngatug mbir yi di ñëw nekk na ci loxo Boroom bi. Sàgganug asamaan moom ci boppam moo yor dogalu xeeti àddina, noonu itam mbiri mbooloom njàngum.” Testimonies, volume 5, 752, 753.